

AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE TEN BOER

Raadsvergadering: 15 februari 2017

Registratienummer: TB Raad 6171641

Agendapunt: 8

Onderwerp: Deelname experiment Bijstand op maat

Voorstel:

1. Samen met Groningen een aanvraag bij het ministerie van SZW in te dienen voor het uitvoeren van het experiment Bijstand op maat, op basis van het Tijdelijk besluit experimenten Participatiewet zoals deze openbaar is gemaakt op 30 september 2016,
2. De kosten, geraamd op € 20.000 voor de projectperiode te dekken uit de reserve WWB.

Toelichting:

Inleiding

Door vier gemeenten, waaronder Groningen, is in 2015 en 2016 een lobby gevoerd voor ruimte om met de Participatiewet te kunnen experimenteren. In de brief van 8 september 2015 (reg.nr. TB15.5206623) heeft het college uw raad toegezegd om te bekijken of deelname van onze gemeente aan een experiment positief kan bijdragen aan de arbeidsinschakeling van bijstandsgerechtigden, aan de bestrijding van armoede en/of aan andere welzijnsaspecten. De lobby heeft geleid tot de AMvB Tijdelijk besluit experimenten Participatiewet. Deze is op 30 september 2016 openbaar gemaakt en doorloopt op dit moment het Haagse besluitvormingsproces. In de AMvB zien we voldoende ruimte om aan een experiment mee te doen, samen met Groningen, dat past binnen de initiatieven die we ontplooiën om mensen meer eigenwaarde en perspectief te bieden.

Ten Boer zou als kleine gemeente niet zelfstandig een aanvraag kunnen doen omdat de aantallen deelnemers te klein zijn om wetenschappelijke conclusies te kunnen trekken, maar we hebben de mogelijkheid om met Groningen mee te gaan. Momenteel wordt er gewerkt aan een plan van aanpak voor het experiment Bijstand op maat, dat binnen de kaders van de AMvB past en in de twee gemeenten kan worden uitgevoerd. Omdat de AMvB nog niet is vastgesteld en er dus nog veel onzekerheden zijn, kan dit plan van aanpak nog niet worden afgerond. Toch leggen wij het voorstel voor Bijstand op maat nu al aan u voor ter besluitvorming. De reden is dat we de gezamenlijke aanvraag rond of kort na 1 maart 2017 moeten indienen en daarvoor instemming van uw raad nodig hebben.

Invulling experiment

De AMvB biedt ruimte voor een wetenschappelijk onderzoek naar de effecten van drie 'treatments': ontheffing van de arbeidsplicht, intensieve begeleiding en een uitgebreidere inkomstenvrijlating. Anders gezegd kunnen we onderzoeken of vrijheid, aandacht of geld het beste werkt bij de re-integratie van bijstandsgerechtigden. De geboden ruimte is kleiner dan gehoopt en de AMvB heeft meer oog voor statistieken dan voor mensen. Toch kunnen we spreken van een eerste stap naar een Participatiewet die uitgaat van meer vertrouwen en minder regels.

Voor Ten Boer betekenen de kleine deelnemersaantallen dat er geen

kwantitatieve wetenschappelijke conclusies getrokken kunnen worden over de effecten op mensen uit een dorpsgemeenschap. Kwalitatief kunnen we wel conclusies trekken. Daarnaast willen we het Gronings/Ten Boerster experiment, Bijstand op maat, zo vormgeven dat de eigenwaarde en het perspectief van mensen centraal staan.

Deelname is volledig vrijwillig. We moeten dus afwachten hoeveel mensen zich uiteindelijk aanmelden en voor welke groepen. Geschat wordt dat we op misschien 20 mensen kunnen rekenen. Niet alle ca. 110 bijstandsgerechtigden komen in aanmerking voor deelname. Zo zijn jongeren tot 27 uitgesloten om juridische redenen. Ook gehuwden en mensen in de WSNP zullen mogelijk niet kunnen deelnemen. Samen met de wetenschap wordt bekeken welke groepen we noodzakelijkerwijs moeten uitsluiten. Voorop staat dat zoveel mogelijk mensen kunnen meedoen. We merken nog op dat deelname aan het experiment niet betekent dat eventuele andere pilots of vormen van begeleiding stoppen.

De insteek is om niet alleen effecten op de uitstroom naar werk te meten (zoals de AMvB stelt) maar ook de effecten op werkaanvaarding in de bredere zin, het doen van vrijwilligerswerk en het welzijn van de deelnemers.

In de AMvB is sprake van intensieve begeleiding in de vorm van verdubbeling van de verplichtingen. Omdat het schrijven van tweemaal zoveel sollicitatiebrieven niet veel zin heeft als iemand al weinig kans heeft op het vinden van werk, zoeken we een variant waarin de intrinsieke motivatie van mensen centraal staat en waarin ook armoede en andere welzijnsaspecten betrokken worden. Daar waar mogelijk zetten we bestaande trajecten zoals Grip en Glans in.

Niet alleen de uitkomsten van het onderzoek zijn relevant. We zien de deelnemers niet als proefkonijnen maar als mensen die tijdens het experiment ervaringen opdoen en daardoor groeien. We bekijken hoe we deelnemers daarin kunnen ondersteunen.

Het experiment duurt ruim twee jaar en wordt naar verwachting geëvalueerd door de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). Wanneer we precies van start kunnen gaan, hangt af van het besluitvormingsproces in Den Haag, maar we verwachten dat dit in de loop van 2017 is. Eind 2019 worden de resultaten van alle deelnemende gemeenten verwerkt tot een rapport met aanbevelingen voor de Tweede Kamer.

Kosten en dekking

We voorzien twee kostenposten: de wetenschappelijke evaluatie door de RUG en de uitvoeringskosten, zoals rondom de voorbereiding, communicatie en de intensieve begeleiding. Geraamd wordt een bedrag ad € 20.000 voor de gehele projectduur. We stellen voor om de middelen te dekken uit de reserve WWB.

Verdere uitwerking en uitvoering

De AMvB bevindt zich nog in het Haagse besluitvormingsproces. We kunnen dus niet zeggen of we Bijstand op maat zullen kunnen uitvoeren zoals we het hierboven hebben geschetst. Wel is duidelijk dat we heel snel na de afronding van het besluitvormingsproces samen met Groningen onze aanvraag voor deelname zullen moeten indienen. Groningen krijgt als koplopergemeente voorrang bij de aanvraag, maar moet dan wel vroeg aanvragen. Ten Boer kan alleen samen met Groningen aanvragen. Beide experimenten moeten volledig overeenstemmen. Dit laatste wordt samen met de RUG uitgewerkt. We verwachten dat er voor 1 maart 2017 een plan van aanpak ligt waarin bovenstaande contouren definitief uitgewerkt zijn, inclusief het verdere tijdpad en de startdatum voor het feitelijke experiment. Dit plan van aanpak krijgt uw

raad, zodra het klaar is, toegestuurd. Natuurlijk hoort u ook wat het besluit op onze aanvraag is. Mochten er ingrijpende veranderingen komen in het experiment en/of de kosten dan komen wij uiteraard weer bij u terug.

Ten Boer,

Burgemeester en wethouders
van de gemeente Ten Boer,

N.A. van de Nadort, burgemeester

J.C. de Groot, secretaris

Bijlagen:

1. Bijgevoegd:

conceptbesluit

2. Ter inzage:

Nr. De raad van de gemeente Ten Boer;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. ,
gelet op de desbetreffende wettelijke bepalingen;

b e s l u i t :

1. Samen met Groningen een aanvraag bij het ministerie van SZW in te dienen voor het uitvoeren van het experiment Bijstand op maat, op basis van het Tijdelijk besluit experimenten Participatiewet zoals deze openbaar is gemaakt op 30 september 2016,
2. De kosten, geraamd op € 20.000 voor de projectperiode te dekken uit de reserve WWB.

Aldus besloten in de openbare
vergadering van de raad van de
gemeente Ten Boer,
gehouden op 15 februari 2017

De raad voornoemd,

N.A. van de Nadort, voorzitter

R.Sj.Bosma, griffier